

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯАД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгэдэ
арадай
газетэ

1996
МАЙН
25
Зунай эхин харгачин мотой
нарын 8
СУББОТО
гарагай 7
№98 (19438)
Газетын сэн
Хэлсээтэ.

Мүнөөдэрэй
шүхэри
асуудал

БАЙДАЛНАЙ НАЙЖАРХА ГЭЖЭ НАЙДАДАГБИ

соёлнай, уг заншалнай мандаа булта нэгэн, таһаршагүй ха юм даа.

Тиймэһээ эдэ бүгэдэ мэдэржэ, холын хараатайгаар хүдэлхэ хүтэлбэрилэгшэ, нэгэ амин дэмжэхэ хүдэлмэришэд байбал, нютаг орондоо аша туһа хэхэ, уруудажа байһан байдалаа тогтонижоруулха болоно гэшэ.

Би өөрөө таряашанай ажахы эмхидхэжэ, хэды жэлэй үмсэ болоһон аад, нютагайнгаа зоной дэмжэхэдэ, гурбан нарын урда тээ хүтэлбэрилэгшын тушаал эзэлһэн гэшгэб. Задагай зайдан юумэнүүд олон ааб даа. Гэбэшье хүдэлмэришэднай яһалал урагшаа һанаатайгаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Найнаар хүдэлхэгүй һаа, өөрыгөө, нүхэдөө зобоһоной хэрэггүй, гараад ябахада хэншье боли гэхэгүй. Ажал эрхилэгшын ямаршье гурим шэлэхэдэ хамаагүй ха юм.

Мүнөө жэлэй хабарай тарилга хэгдэбэ гэшэ. Үнгэрөөшэ жэлэйхинээ 350 гектараар ехэ тарилга хэбди. Тэжээлэй ургамалнууд хуушан хэмжээгээрэ таригдаха.

Далаад гектар газарта үтэгжүүлгэ оруулагдаа. Таряалан болон сабшалангуудай хорёонууд, уһалуурийн системэ болон хубагууд заһабарилгадаа.

Богонихоноор хэлэхэдэ, малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл абахын тулада оролдогдожол байгдана гэшэ. Сабшалан уһалагшад Галсан Доржиев, Тогтохо Дармаев, Баяр Аюшеев, Станислав Суслов, Евгений Батышев, Николай Черниговский, хоёр Николай Хамуевууд гэгшэд үндэр ургаса абахын тула яһалал оролдогдог гаргана. Дунда зэргээр гектар бүхэнэй 15 центнер гэхэ гү, али бүхыдөө 17 мянган центнер үбһэ абаха түсэбтэйбди. Энэ лаб бээлүүлэгдэхэ гэжэ найданаб.

Даб дээрээ хүрэхэ түлишэ, түрхисэ бии. Эгээл "хүндүүлхэй газарнай" гэхэдэ, трактор болон машина, техникэмнай хуушаржа, эбдэрхэн олон болоо. Мүнгэн һангай удаарһанһаа, мүн дуталдаһанһаа запас частьнууд хомордожо, ехэ бэрхэшээл ушаруула.

Гэбэшье олон жэлдэ хүдэлжэ, дүршэл шадабари ехэтэй болоһон механизаторнууд С. Новиков, В. Хлебодаров, Н. Власов, Р. Цыбикжапов, Н. Михалёв, Б. Цыденов, В. Доржиев, Ц. Данжуров, Н. Гиря, С. Хабидулин, жолоошод И. Новиков, М. Суслов, В. Гиря гэгшэд үргэхэ нойроошье гамнангүй хүдэлжэ, богонихон сагта, агротехническэ болзор соонь тарилгаа хэжэ дүүргээ. Энэ коллективэймнай бага бэшэ амжалта гэжэ тоолоноб.

Найдал эгээл һүүлдэ хүндэдэг гэдэг. Олоной нюдэн хурса. Гүрэнөө зүб замаар хүтэлбэрилхэ, эгээл найдамтай хүниие һунгаха байха. һунгалтын удаа шэнэ Президент, гүрэн түрэмнай хүдөө ажахыгаа дэмжэдэг болохо, зоной байдал найжарха ёһотой гэжэ найдадагби.

Г. ГОМБОЕВ,

Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ таряашанай ажахынуудай нэгдэлэй директор.

Буряад Республикын Арадай Хуралда

ХАРАА БОДОМЖО ТОДОРХОЙЛОГДОХОНЬ

Республикын Арадай Хуралай Уласхоорондын ба нютагууд хоорондын холбоонуудай, үндэһэ яһатанай асуудалнуудай талаар комитедэй ээлжээтэ заседани үнгэргэгдэбэ. Эндэ үндэһэ яһатанай гүрэнэй политика, энэ асуудалаар Гүрэнэй Дүүмэдэ болоһон парламентска шагналганууд, эндэ зүбшэгдэһэн концепци тушаа, мүн манай республикада үндэһэ яһатанай асуудалаар өөрын концепци бүридүүлхэ тухай хэлсэгдэһэн байна.

Комитедэй бүлөөндэ Буряад Республикын Президентын советник Н.Г. Дамдинов, эрдэмтэд Г.Л. Санжиев, Ю.Б. Рандалов, Б.П. Крянев, К.Б. Митупов, Э.Д. Дагбаев болон бусад хабаадалсаа.

Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А.Д. Карнышев үндэһэ яһатанай асуудалнуудай Гүрэнэй Дүүмэдэ үнгэргэгдэһэн парламентска шагналгануудай дүнгүүд, энэинһээ уламжалан, Буряад Республикада энэ асуудалаар өөрын концепци бүридүүлхэ тушаа хуряангыгаар элидхэбэ. Россин гүрэндэ үндэһэ яһатанай асуудалнуудай холын хараатай, удаан болзорой политикын хэрэгтэй байһаниинь мүнөө мэдэрэгдэжэ эхилэнхэй гээд тэрэ онсолбо. Тиймэһээ энэ асуудалнуудай тусхай концепци бүридүүлэгдэжэ, олоной анхарада табигдаба. Тийхэдэ энэ документ дотор ороноймнай олон арадуудай хэдэн зуун жэлдэ хүршэ сүт ажаһуужа, дэлхэй дээрэ үзэгдөөгүй хани харилсаанууды тогтооһон, өөрын онсо замаар хүгжэхэе хараада абажа, саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоо гээд заагдаа. Россидэ губернниүүды бии болгохо хэрэгтэй гээд номноһоной үзэл бодол тус документ дотор баримтаагдаагүйн һайн гээшэ ааб даа. Һүүдэй үедэ анхарагдаһаа болиһон Эсэгэ орондоо үнэн сэхэ, дуратай байлга, арадуудай хэлбэришгэй хани барисан гэнэн ойгосонууды һаргажэ тухай парламентска шагналтын үедэ хэлэгдэһэн байна.

Тийн Россин регион бүхэндэ ондо ондоо байдалтай һэн тула республика бүхэндэ үндэһэ яһатанай асуудалнуудай өөрын концепцигэй байха тушаа онсологдоо гээшэ.

Энэ асуудалаар республикынгаа онсо шэижэнүүды хараада абажа, тусхай концепци бүридүүлхэ тушаа үгэ хэлэһэн эрдэмтэд, депутатууд тэмдэглээ.

Үгэ абаһан Н.Г. Дамдинов тус концепци дотор буряад хэлэ хүгжөөлгын асуудалнуудта онсо анхарал хандуулха тушаа тогтооһон байна.

Үндэһэ яһатанай асуудалнуудай тусхай концепци бүридүүлхэ комисси байгуулаха тухай шийдхэбэри Арадай Хуралай комитедэй заседани дээрэ абтаа.

С. РИНЧИНОВ.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ТУТ США-да НАМИЛЗАХА

Буряад Республикын Президент А.В. Потаповай Зарлигаар Буряад Республикын Саг зуурин түлөөлэгэтэ эмхи Америкын Холбоото Цтадуудта нээгдэбэ. Энэ түлөөлэгэтэ эмхи Аризона штатта байрлаха юм. США-дахи Буряад Республикын Саг үргэлжын түлөөлөгшөөр доктор Джон Джункал, "РРД" гэдэг фирмы эрхилэгшэ, Буряад Республикын инвестор доктор Дженни-Мария Джункал, "Байкалфинанс" гэдэг компаниин США-дахи түлөөлэгэтэ эмхиин генеральна менежер доктор В.Н. Фартушняк тэрэнэй орлогшонороор томилогдоо.

"РРД" гэдэг фирмын манай республикада урьһалһан мүнгэ зөөрээр түлөөлэгэтэ эмхиин ажал ябуулагдаха байна.

ТҮРГЭН САРАЯ

Республика дотор эхилһэн ойн түймэрүүд мүнөөдөр хүртээр хүсэд унтарагдажа үрдигдэнэгүй. Мүнөөдөө бүхы дээрэ 20074,5 гектар хушэ тайга галай аюулда оронхой. Эдэниие сараха, унтарахын тула 1291 хүн, тэрэ тоодо Россин Федерациин Оборонын министртын 527 сэрэгшэ, техническэ 55 хэрэгсэл хабаадуулагдана.

Һүүдэй мэдээнэй ёһоор, Сэлэнгын аймагта аюултай байдал тохёолдонхой. 3290 гектар талмай дээрэ эхилһэн хоёр ехэ түймэр үшөөл унтарагдаагүй, оршон тойроноо уняар, утагаар бүржөөһэн заандаа. Хушэдэ һүжэрһэн түймэры унтарахаар тус аймагай 64 хүн, 10 машина эльгээгдээ. Мүн Түнхэнэй аймагай хоёр газарта баһал ехэ түймэр эхилбэ. Һүүдэй мэдээнэй ёһоор, 12 875 гектар ой модоной талмай галай аюулда ороһон байна.

Үнгэрөөд байһан үе соо республика дотор 20048,8 гектар талмайн 20 түймэр хүсэд унтарагдаба.

Улаан-Үдэ хотые тойроод эхилһэн 10 түймэр унтарагдаба. Спиртын заводой захар гарадаг харгын хажуу талаар болоһон түймэртэ "Ручеёк" гэнэн кооперативай дачын 2 гэр галай аюулда оробо.

Забайкальский тосхой, Дивизионная станица шадарай 70 гектар ойн талмай галай аюулда абтанхай. Эдэ һуурийн тосхонуудта дүгэлһэн түймэры унтараха, сарахын тула 47 машина, 480 сэрэгшэ, 48 хүдэлмэришэн, санитарна 12 машина, мүн МВД-гэй ОМОН-ой хүдэлмэришэд, 76 ойн харуулаша, бульдозер болон бусад олон техникэ галай аюултай тэмсэнэ.

Улаан-Үдэ хотые тойроод эхилһэн 10 түймэр унтарагдаба. Хурамхаанай аймагай Зэргын заповеднигтэ болоһон түймэр шотагай зоной эдэбхитэйгээр хабааһанай ашаар унтарагдаа. Түнхэнэй аймагай национальна паркын ой тайга соо һүжэрһэн түймэры унтарахын тула аймагай зон, техникэ олоор хабаадуулагдана.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

1
Һэлбэн шэнэдхэлгын хубилалтын боложо эхилһээр арбаад жэл үнгэршэбэ. Совет хуулида түшэглэжэ, зүблэлтэ гүрэнэй албатан байжа, хүдөө ажахыда хүдэлжэ ябаһан, илангаяа үндэр наһатай зомнай 90 оной гараһанһаа хойшо болоһон хубилалтануудтай сэдхэхэдэ мүнөөшье эбсэнэгүй хэбэртэйгшэ.

Гэхэтэй хамта эдэ хубилалтанууд бултадаа муу, хуушанайнгаа гуримда орохо һэмди гэхээ һанана бэшэб. Уһа мүрэн, бүмбэрсэг дэлхэй гэдэргээ урдаха, эрьехэ бэшэ. Тэрээн шэнги түүхэ боложо үнгэршэһэн юумэ хэзээшье бусаажа шадахагүйш.

Гэбэшье эдэ хубилалтанууды хэхэдээ, гүрэн түрэмнай оронойнгоо хүдөө ажахын онсо шэнжыень хараада абангүй, дэмжэнгүй, доройтуулаа, материально-техническэ баазынь хороогоо гээ һаа, ехэшье алдуу болохогүй ха.

Һүмнай саахарлаһан уһанһаа, ноһомнай уһанһаа үнэгүй болобо гэхэшэлэн, бүхыдөө хүдөө ажахын үйлдэбэрилһэн продукциин үнэ сэн промышленноостиин бүтээн гаргаһан продукцитай сасуулшагүй доогуур болонхой. Ушар иимэһээ хүдөө ажахымнай өөдэллэгүй гэжэ олондо мэдээсэл тараадаг бүхы хэрэгсэлнүүдээр шэхэнэй шиир таһартар хэлсэжэл байдаг гэшэ. Тэрэниинь буруу гэхэ хүн байхагүй.

Гэбэшье "Наймаан найман хүлтэй, наймаашан хоёр хүлтэй" гэдэгтэл, зөөри зөөшын сэн хубилжа, саг үнгэржэ байдаг ааб даа. Тээд саг зуура хүндэ хүшэр сагай тохёолдоодо, жэшээлхэдэ, уг удамайнгаа үдхэжэ ябаһан мал хүрэг үсөөлэрхихэмнай буруу гэхээр байгша.

Тэндэ-эндэ иимэ-тиимэ барилга бодобо, олзотой-омогтой хүдэлмэри олдобо гээд гэр бараагаа худалдаад ябаһаха хүн мүнөө үгы болонхой.

Орон дэлхэймнай, тоонто нютагнай,

Хабарай тарилга - 96

ХУУШАНАЙНГАА АРГА ХЭРЭГЛЭЖЭ...

Загарайн аймагай ажахынүүд хабарайнгаа тарилгыг эмхитэй найнаар ябуулжа байна гээд абаһаар лэ тэмдэглэтэй. Энэ наяхан энээгүүр ябахаданнай, Мухар-Талын тарлашанай ажахынүүдэй нэгэдэлэй Баруун-Аса гэжэ нотагта хүүлшын 80 гектарай талмай дээрэ шэннисэ тариха хүдэлмэрээ түгэсхэжэ байба.

Энэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд тарилгаяа эмхи гуримтайгаар үнгэргэхын тула эртээнһээ бэлдэһэн байгаа. Тиигэжэ нимэ шухала ажал хэрэгтэ хабаадуулагдаха оньһон техникээс саг сооһь захибарилжа гаргаһан, запасной частьнуудыг, түхээрлэг хэрэгсэлүүдыг ондоо тээһээ, тусхайбал, хүршэ Шэтын областинин Петровско заводто захижа бүтээлгэһэн, үгышыг гээбэл, андаадаагаар абаһан байха юм.

Орооһо таряа, тэжээлэй ургамалнуудыг тариха абаагүй наа, холо ошохогүй байһанаа найн ойлгоһон тус ажахын ажалшад

нөдондо намар элбэг хүрэхэ үрэхэ хүрэнгэ хаагаа һэн. Тийн мүнөө нэгэдэлэй түб Мухар-Талын таряанай тоог дээрэ дахинаа арилгагдажа хордогдоһон шэнисын, ешмээнэй, обёосой үрэхэн ами аминдагь обоолоотой байна. Складые даагша Ирина Александровна Матвеева нотагайнгаа сүлөө байһан бүхы хүнүүдыг, тэрэ тоодо ажалай ветерануудыг суглуулжа, энэ хүдэлмэри хээ.

Мүнөө жэлдэ 478 гектарта шэнисэ хуулганабди. Олон жэлдэ туршагдаһан, шалгагдаһан хуушанай аргаар хэрээһэлүүлэн тарихабди даа. 40 гектар ешмээн, 320 гектарай талмайда обёос, 280 гектарта тэжээлэй ургамалнуудыг тариха, 400 гектарта наар хахалха хараа түсэбтэйбди. Энэ жэлдэ тарилга хэхэдэмнай, аймагай өөһэдн хүтэлбэринин захиргаан т у л и ш э - т у р х и л г ы н материалнуудаар яһала туһалаа. Тиигээгүй хаань, яхашыг һэн бээбди. Юрэдөөл орёо хүшэрхэн

лэ байха байгаа, - гэжэ нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Анна Николаевна Николаева хөөрэнэ.

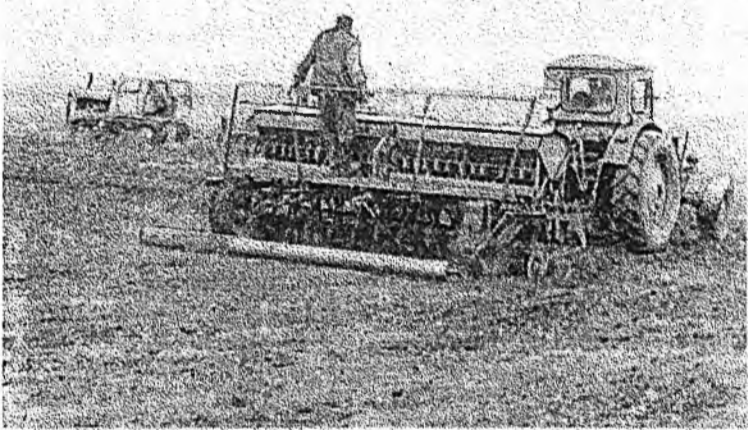
Хабарай тарилгын ажал хэрэгые амжалтатыйгаар бэелүүлхын тула дүй дүршэлтэй механизаторнуудһаа хэдэн звено бүридүүлэгдээ һэн. Трактористнууд Сергей Иванович Вставкин, Александр Александрович Афанасьев, Иван Фёдорович Бородин, сеялэхшэн Сергей Александрович Афанасьев, Иван Семёнович Белов, Юрий Алексеевич Оброкиднен гэгшэдхээ бүридэһэн звенонууд эртэ үгөөһнөө үдэһын боро хараан болотор ажаллажа, шэнисээ арба гаран хоног соо тариха дүүргэһэн байгаа.

Ургэн мэргэжэлтэй механизатор Т. С. Матвеев К-700 түхэлэй трактораар тарилгын урда тээ полинуудыг жэгдэлһэн байгаа. Жолоогшон Ю. Г. Вербенко тоог дээрэһээ хордогдоһон таряа зөөжэ, тарилга хэлгэдэ ехэ үүргэ нүлөө үзүүлээ. Үндэр ургасын үндэһэ хуури табигшадые таряашадай ажахынүүдэй нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд түлөөлөгшү эдэс хоолоор хангаһан байна. Тогтоһонд Г. Г. Сафронова, Л. А. Вербенко гэгшэд үдэртөө гурба дэчин амтатай эдэс хоол б э л д э д э г э э р э механизаторнуудай магтаалда хүртэһэн юм.

Байгша оной хабарай тарилга хүндэһэн байлаада үнгэржэ байна. Гэбшье машина, техникэмнай һаагүйгөөр хүдэлгэгдэнэ. Саашааа ешмээн, обёос, тэжээлэй ургамалнуудыг үшөөл үргэч ехэ талмай дээрэ хуулгаха хараа түсэбөө урагшатайгаар дүүргэхэ аабзабди гэжэ найданаб, тэрэ нэгэдэлэй ахалад аргоочом А. В. Матвеев тэмдэглээ һэн.

Б-М ЖИГЖИТОВ.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ:
трактористнууд А. А. Афанасьев, С. И. Вставкин, И. Ф. Бородин үднй захиралгичи үедэ; шэнисын тарилга дүүргэжэ байна; сеялэхшэд С. А. Афанасьев, И. С. Белов, Ю. Г. Вербенко.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВАДА

Республикын Президентын нөөсэ жасаһаа туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлэгдэхээр хараалагдана гэбэл:

Хуртага, Сагаан-Морин болон Мэлэ хууринуудта хургуулинуудыг барилгыг үргэлжэлүүлхын тула Захааминай аймагай нотагай захиргаанда 350 миллион түхэриг номологдоо. Эдэ гурбан хургуули энэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха ёһотой.

Чечен Республикада сэрэгэй уялга гүйсэдхэхэ үедөө наһа бараһан сэрэгэй алба хаагшадай бүлэнэртэ материальна туһаламжа үзүүлхын тула 30 миллион түхэриг Сэрэгшэдэй эжынэрэй холбоондо үгтэбэ.

"Байдаанда ороһон үетэндөө" хүшөө бодхоохын тула Афганистанай дайнай ветерануудай республиканска холбоондо 30 миллион түхэриг номологдоо.

Буряад Республикын Президентын ба
Правительствын хэблэлэй албан.

Буряад Республикын Арадай Хуралай тоололгын палатада

МҮНГЭНЭЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ГУРИМШУУЛХА

Республикын бюджеттэ мүнгэн зөөрин оролгыг, мүн тэрэнэй гаргашалгыг зүбөөр хэрэглэгыг хинаха гэшэ Буряад Республикын Арадай Хуралай дэргэдэхи тоололгын палатын үүргэ мүн. Мүнөө болотор түрүүлэгшгүй байһан энэ зургаан һаял түрүүлэгшэтэй болобо. Олон кандидатуранууд энэ тушаалда дэбжүүлэгдэбшье, тэдэниие арадай депутатууд али олон шалтагаануудаар баталаагүй, тийн һүүлэй һүүлдэ, урдаль депутат ябаһан Геннадий Айдаевые энэ тушаалда баталһан байна. Тиихэдэ үшөө 2 аудитор энэ хэрэгтэй, эмхидхэлэй хэдэн асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёһотой.

Нөдондо байгуулагдаһан энэ хиналтын зургаан хэды шалгалтануудыг үнгэргэнхэй, ажалайнгаа эхи эршэмтэйхэнээр табижа захиаланхай гэжэ тэмдэглэмээр. "Тус палатыннай хүдэлмэрилэгшэд гэхэдэ, оройдоол 8 хүн юм. Харин энэ үедэ манда ороод байһан мэдүүлгэнүүд, гуйтанууд яһала олон. Тиймһээл хамсыгаа шаман, ажалдаа хам оронхойбди", - гэжэ Г. Айдаев палатын коллегинин түрүүшын зүблөөн дээрэ тэмдэглэһэн байна.

Коллегинин гэгшүүд, түрүүлэгшын орлогшо Т. Дондокова, аудитор Г. Баторова, Буряад Республикын Арадай Хуралай хорооной түрүүлэгшэ Б. Семёнов гэгшэд һ а н а м ж а н у у д а а р а хубаалахадаа, шэнэ зургаанай ажал Россин Дүүмын тоололгын палатын ажалтай зохилоһон, тэдэни дүй дүршэл хэрэглэн, эмхидхэгдэһэн байха ёһотой гэжэ нэгэн һанамжатай.

Республикын бюджетһээ мүнгэн зөөри абадаг хэдэн эмхи зургаануудай, жасануудай ажал хэрэгээр һонирхон, тус палатын гэгшүүд шалгалтануудыг үнгэргэһэн байна. Республика дотор 196 нимэ эмхи бин. "Правопорядок" болон медицинан уягата страхованиин (ФОМС) жасануудта хэгдэһэн шалгалтануудай дүнгүүд тус палатын коллеги дээрэ харагдаба.

Гурбан жэлэй саана, тэрэ үеын Верховно Советэй үүсхэлээр байгуулагдаһан "Правопорядок" гэжэ жасыг энээнһээ урда хэнишье шалгаагүй байгаа. Тэрэнһээ юм гү даа, али һанаа амаршаһанай үндэһөөр гү даа, бү мэдэе - энэ жасада ороһон бага бэшэ мүнгэн хайша хэрэгээр хэрэглэгдэдэг байшоо. Гансал Улаан-Үдэ хотын жасада (городской фонд) нөдондо 1,4 миллиард түхэриг сугларһан байна. Энэ мүнгэнэй ехэхэн хубинь сэхэ хэрэглэгдэхэ шэглэлээрээ ошоогүй, ондоо хэрэгүүдтэ гаргашалагдаһан байба. Жэшэнь, дээдэ хургуулида хуража байһан Вишневский гэгшын түлөө юундэшьб аяар, 20 миллион

түхэриг түлэгдөө, баяр ёһололой хэмжээ ябуулгануудта 10 миллион, телемарафон үнгэргэхэдэ 3 миллион, кабинедуудтэ табижа мебель болон бусад хэрэгсэлүүдыг худалдан абахада - 69,4 миллион, захибарилгын ажалда 20,7 миллион түхэриг, мүн тиихэдэ газетэ, журнал бэшүүлэхэ, спортивентарь абаха гэхэхээ эхилээд, бэшэшье юумэнүүдтэ энэ мүнгэнһөө гам хайраггүйгөөр абтаһан байна.

Энэ жасын таһагууд республикын аймагуудта байбашье, тэдэндэ "зузаан мэшээгһээ" балай юумэн хүртэдэггүй байгаа. Юундэ нимэ юумэн болооб, ямар шалтагаанһаа? Милициин хүдэлмэрилэгшэдэй али олон хэһээлтэнүүдыг хэрэглэн, тоходог ялануудай мүнгэн, хуули бусаар олдоһон эд хэрэгсэлүүдыг худалдажа олоһон зөөри болон бусадшыг талаар суглуулагдажа байдаг мүнгэ алтан хайшаа ороноб? Эдэ болон бусад асуудалнуудта тус жасын хүдэлмэрилэгшэд муртэй харюу үгжэ шадаагүй, ехэнхи ушарта үхибүүдтэл адли абяагүйхэн хуужа үгөө.

Медициин страхованиин талаар жасын хүдэлмэридэ дутагдалнууд баһал олон. Эндэ мүнгэн зөөриг мүн лэ хэрэглэхэ ёһоорнь хэрэглэнэгүй. Медициинскэ элдэб түхээрлэгшүүдыг абаха хэрэгтэ мүнгэн гаргашалагдаха ёһотой байбашье, үнгэрһэн жэлдэ аяар 5,4 миллиард түхэриг энээнэ номологдоо. Тус жасын гүйсэдхэхэ директор О. Логина энээнине тайлбарилхадаа, Эдүүр энхые хамтаалгын министрствэдэ ба эмшэлгын эмхи зургаануудта шэнэ түхээрлэгшүүдыг абаха мүнгэн үгтэнэгүй, тиймһээл нимэ ябадал гаргаха баатай бологдоно гэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Мүн тиихэдэ ФОМС-до ородог мүнгэнэй 35 процентийг республиканска больницада дамжуулагдадаг юм байна. Республикын аймагуудай больницанууд мүнгэн зөөрээр яһала дутагдадаг, тэдэ туһаламжа тэдэндэ энэ жасын зүгһөө тон багаар үзүүлэгдэнэ.

Арадай Хуралай тоололгын палатын коллегинин гэгшүүд эдэ бүгэдэе нүүмжэлэн хэлсээд, тусхай шиидхэбэри абаһан байна. Тэрэнэйнь нэгэ хэлэгтэ - Республикын жасануудай хэрэглэхэ, мүн элдэб хэмжээ ябуулгануудта номолох мүнгэнэй хэмжээ Арадай Хуралай сесси дээрэ хаража үзэхэ гэжэ дурадхагдаба. Тиигэбэл тусхай хэрэглэмжэдэ суглуулагдадаг эдэ мүнгэнэй гаргаша гуримшуулагдаха ёһотой гэжэ коллегинин гэгшүүд тоолоно.

В. БАДМАЕВ.
Буряад Республикын Арадай
Хуралай хэблэлэй албанай
хүтэлбэрилэгшэ.

БУРЯД Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А.В. Потапов манай аймагта ажалтайгаа хэрэгээр найхан ержэ, 4 үдэрэй турша соо олон газарнуудаар ябажа, байра байдалтайнь дүтөөр танилсажа, Закаменскда суглаа үнгэрэгэн байгаа. Тэрээнэй хамта Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И. Семёнов, республикын министерствунууд болон албан зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд ябалсаа хэн.

Дүрбэн хоногой туршада Президентын ябахан маршрудуудыг тоолохо болоо хаа, яһала олон. Ээдын голыг өөдөө үгсэн, хада, лулуута Захаамин хүрэхэдөө, А.В. Потапов эгээ түрүүлэн Үлэгшэн нотагта орожо, "Онголой" гэжэ ОТФ-гэй фермер Баяр Цырендоржиевич Гармаевай байра байдалтайнь дүтөөр танилсажа, хонишодтой я а р а л г ү й х э н зугаалданиинь А.В. Потаповтай хамта ябалсахан хүнүүдтэ ехээр найшаагдахан лэ байха.

Хоёрдохёор, Президентын, Үлэгшэндэ харахан юумэнийнь гэхэдэ, ажахын МТМ болоно. Урдандаа эндэхи МТМ аймагта жэшээтэ, эрхимүүдэй нэгэн байһан гэжэ бидэндэрийн мэдэнэбди. Харин мүнөөдэр эндэхи трактор, комбайнуудай, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдэй мантан томо парк ямар болошоод байгаа юм - мэдэхын аргагүй. Президентын ерэхын үрдэ тээ байра байдалаа эмхитэй болгохын тула үлэгшэнөөрхын ехэ хүсэл, оролдоого гаргаа ёһотой гэжэ ханагдана. Тэрэньше зүб ааб даа.

Саашань үргэлжэлүүлхэ болоо хаа, түрүүлшын үдэр А.В. Потапов Захааминда хэдышье орой хүржэ ерэхэнь, ажалайнгаа программа нэгэшье хазагайруулангүй саашаа замаа үргэлжэлүүлэнгээ Михайловка, Хуртага нотагуудта хүдэлхэдөө, аймаг соогоо баянда тоотой хамтын-хубин ажахын хү наалин фермын, залуу мал харууһалгын гүүртын коллективүүдэй ажал хэрэгүүдтэй танилсаһан. Хуртага тосхондо шэнэ хургуулин барилгын ябасаар хонирхожо, удаань Захаамин хотодо ерэхэн байна. 2-дохи үдэр Республикын Президентын ябаха маршруда Захааминай территориялна медицинскэ нэгэдэ, "Горкоммунэнерго" гэжэ предпряти, "Зарянка" акционернэ бүлгэмдэ, Ээдын комбинатай управленидэ, "Закаменск-Автотранс" акционернэ бүлгэмдэ, Баян-Голой "Нонгино" карьер, ЦЭС, ЛЗП, посёлогой захиргаанһаа гадуур Борто, Сагаан-Морин, тосхондо хүрөө юм. Нөөргөө Закаменск хотобусаха замдаа Ехэ-Цахир тосхондо орожо, хурагшадай концерт наада хужарлан хараһан байна.

Гурбадахи ажалайнгаа үдэрне А.В. Потапов аймагтай зах холын Далахай, Угаата нотагуудһаа эхилээ. Угаань Захааминэй эгээн ехэ тосхон болохо Сапагада хүржэ ерэхээрээ эндэхи дасаңда, музейдэ, соёлой байшанда, хүүжэмэй ба дунда хургуулинуудта орожо гаргаа, нэгэ таряашанай ажахын

коллективэй ажал хүдэлмэритэй танилсаа.

Хүдөө нотагуудаар ябаһанай хүүдээр А.В. Потапов Закаменск хотын олон предпритинуудта, "Захааминай агропромкомбинат", "Янтарь" гэлэн пивэ гаргадаг акционернэ бүлгэмдэ, хилээмэнэй заводто, СМУ-гай барилгын материалнуудай цехтэ ошоһон байха юм. Гурбан үдэрэй туршада аймаг соогуур ябаһанай, захааминайхидай ажал хэрэгүүдтэй дүтөөр танилсаһанай удаа субботын үдэр ехэ зүблөө хүтэлбэрлэн үнгэргөө. Тус суглаан дээрэ

зарим промышленна предпритинуудай хүндэ хүшэр байдалда ороһондоһь ханаа сэдхэхэлэ зобожо, байһанаа Буряад Республикын Президентдэ; Правительствын гэшүүдтэ мэдүүлээ. Тэдэнэй тоодо мантан томо предприти болохо "Зэдын комбинат", "Зарянка" (оёдой фабрика) акционернэ бүлгэмүүд, "Тайга" нэгэдэл болон бусад ороно. Эдэ коллективүүдтэ хэрэг байдал найн тээшэ нэгэшье хубилнагүй, хүдэлмэришэдэйн тоо хорожол байһар гэжэ В.Б. Соктоев тэмдэглээ. Ээдын комбинатда, "Зарянка" акционернэ бүлгэмдэ А.В.

доторхи бүхы хургуулинууд, клубууд хүдэлхэн гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Хургуулида ороогүй үхибүүдэй байшангуудыг тэрэ зандань үлөөхын тула аймагай хүтэлбэрлэгшэд оролдоого гаргана.

Найн юумэн гэхэдэ, социальн-гэгээрэлэй комплекснуудта хургуулинууд болон клубуудыг түлшөөр хангаха хэрэгтэ тэдэнийг хэлбэн тэрэлхидыг багшанар ба үхибүүдыг олоор хабаадуулжа байдаг болонхой. Хургуулин шабинарыг багшанар, хүмүүжүүлэгшэдтэйнь суг

захиргаан дурадхаа. Хамтараа хаань, барилгын модо бэлэдхэлгын хэмжээнше дээшэлхэ, хэдэн арбаад мянган кубометр отологдон модо худалдаха зорилготойгоор хари түрэнэй фирмэтэй хэлсээн баталагданхай. "Захаамин модон" бүлгэм 6 миллиард түхэриг мүнгэ урьһаламжа абахын тула (үйлэдбэри хүүжөөхэ жасанаа) бизнес-түсэб табижа, тусхай документнуудыг конкурсно комиссида тушаагаа юм.

Хүдөөгэй хүн зондо эдэе хоолой агрокомбинат аргагүй хэрэгтэй ха юм даа. Мүнгэ танганай үгы байһан дээрэнээ Агропищеккомбинат

Дэлгүүрэй харилсаан: ажабайдал, ажал хэрэг

АША ТУНАТАЙ, ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

А.В. Потаповтай хамта 14 хүн ерэлсэ бэлэй. Тэдэнэй 9-нийн Улаан-Үдэһөө ерэхэн, дээдын тушаалуудыг эзэлжэ байһан хүнүүд болоно.

ҮГЛӨӨНЭЙ 9 сагта зарлагдан зүблөөнэй эхиндэ А.В. Потапов түрүүлэн аймагай захиргаанай гулваа В.Б. Соктоевт үгэжэ. Тэрэн аймагай мүнөөнэй социальн-экономическа байдал тухай сугларалтад дэлгэрэнгыгээр элидхэн байна.

Хүүлэй хэдэн жэлэй хугасаа соо манай аймагта туһалха зорилготойгоор республикын Правительствын хэдэ хэдэн тогтоолнууд зарлигууд абтажа, бодотоор бэелүүлэгдэхэнийнь тон найшаалтай. Тэдэнэй туһалаа, дэмжээгүйдэнь манай өөһэднэгөө хүсэ шадалаар ажамадхархамнай тон хүндэ гэжэ захааминархид найнаар ойлгоно. Үнгэрхэн жэл алишье талаараа хүндэжэн жэл байгаа. Ган расуурһаа боложо үбнэ ногоо, орооһо таряан багаар хуряагдаа.

Гэбэшье промышленностьда ба барилгада үйлэдбэрилэгдэдэг продукция хэмжээн нэгэ бага дээшэлхэн жэшээтэй. Аймагта модо бэлэдхэлгэ, кондитерска зүйлнүүдыг үйлэдбэрлэгэ, алта малтан абалга дээшэлхэн байна. Үнгэрхэн жэлдэ Баян-Голой модо бэлэдхэлэй предпритин "Электросвязь" акционернэ бүлгэмэй филиалай, ДРСУ-гай коллективтэ аша үрэтэйгөөр хүдэлөө.

1995 ондо Цахир Буртаа хоорондо 7,5 км зайда автомобильна харгы заһагдажа, асфальтаар хушагдажа, ашагалгада оруулагдаһан, 4 хүүргэ баригдан байна. Далахай, Үлэгтэ, Бүргэ тосхонуудта хургуулин байшангууд баригдаа, хүсэд онһожоруулагдаһан шэнэ телефонной станци хүдэлжэ эхилээ. Бүхыдөө 8900 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашагалгада үгтөө. Мүнөө үдэе Мэлэ, Сагаан-Морин, Хуртага нотагуудта хургуулин байшангууд баригдажа байһанай. Гэхын хажуугаар аймагай захиргаанай гулваа

Потаповай, республикын бэшэ тушаалта нюурнуудай хүрэхэнийнь дэмы бэшэ. Саашадаа Республикын Правительствын аша туһаар, дэмжэлгын хүсөөр аймагай тон шухала удаа шанартай эдэ предпритинуудай ажал хэрэгүүдынь найжаржа, хүдээрээ гараха бээ гэжэ захааминархид найдана. Мүнөө дээрээ Ээдын комбинат финансын талаар хүндэжэн байдалда оронхой, вольфрамай концентрат багаар малтагдан абтана, ажалтадта салин хүдэн саг соогоо түлэгдэнэгүй, предприти ехэ үри шэридэ оронхой.

Урдандаа түрүү зэргэдэ ябаһан "Зарянка" бүлгэм хаагдаха туйлдаа хүрөөд байна.

ҮЙЛЭДБЭРИН хэмжээнэй ехээр доошололго предпритинуудай мүнгэ зөөрийн талаар хүндэ хүшэр байдалда оролгоһоо "Закаменск-Автотранс" акционернэ бүлгэмэй ажал хүдэлмэридэ муугаар нүдөөлөө. Үнгэрхэн жэлэй хугасаа соо ашаа ба пассажирнуудыг зөөлгэ нилээд доошолоо.

Байгша оной эхиндэ аймагай ажахынууд 28942 толгой эбэртэ малтай байгаа, - гээд В.Б. Соктоев мэдүүлбэ. Эдэ малай 11977-нийн үнээд болоно. Гадна манда 6613 адуун хүрэг, 9543 хони тоологдоно. Гахайнуудай тоо 2870-да хүрэнхэй.

Таряашадай ажахынуудта ба үмсын ажахыда малай тоо толгой олошорһоор. Мүнөө үдэе аймаг дотор 449 таряашанай, 5 хамтын-хубин ажахынууд тоологдоно. Гэхэтэй хамта хүдөө ажахынай халан хандараад байһан ушарбулта зоной ханаа сэдхэл зобооно.

Хабарай тарилга эхилээ. Нотагуудай захиргаанай зайһанууд, ажахынуудай хүтэлбэрлэгшэдөө хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри сэхэ дулдыдаха байһаниинь лабтай.

Аймаг дотор социальн-гэгээрэлэй комплекснуудыг байгуулга алишье талаараа аша туһатай, - гэжэ В.Б. Соктоев мэдүүлээ. Комплексын бүридэлдэ хургуули, үхибүүдэй саад, клуб, библиотекэ ороно. Мүнөөдэрэй байдалаар аймаг

хамта адууһа мал харууһалгада, үбнэ тэжээл, огородой эдэе бэлэдхэлдэ олоорнь хабаадуулна. Жэшээ болгон хэлэхэдэ, үнгэрхэн жэлдэ тэдэнэй гараар 330 миллион түхэригэй продукция үйлэдбэрлэгдэхэн байна. Бүхы хургуулинууд өөһэдн хамнабарин ажахынуудтай болонхой. Энээнэй хүсөөр хүдөөгэй хургуулинуудта хурагшадыг халуун эдөөгээр түлөөлөгүйгоор хангана.

Түрэл арадайнгаа ёһо заншал, гуримуудыг хэргээхэ, саашань хүүжөөхэ талаар аймаг дотор ехэ юумэн хэгдэнэ, саашадаа шье хэгдэхэ байна.

Баян-Голой ЦЭС-эй бааза дээрэ хямдахан зайн гал үгэхэ хамтын предприти Ээдын комбинаттай сугбин болгохо талаар нэгэдэл аймагай захиргаан гаргана. Иймэ предпрититай болохын тула ЦЭС-ые шулуун нүүрһээр бардамаар хангаха шухала болодоно. "Нонгино" гэжэ шулуун нүүрһэнэй карьерэй дээдэ талын зузаан хурьһа абахын тула бага бэшэ мүнгэн зөөри хэрэгтэй.

1991 онһоо хойшо Дүтэлүүр сууринтай урда талаар самолёдуудай бууха ба нилдэхэ талмай түхээрлэгэ эхилээ. Райсоведэй сессидээр аймагай экономика хүндэ хүшэр байдалһаа гаргаха программа абтанхай.

БУРЯД Республикын валютна жасанаа хүнгэлэлтэй урьһаламжа абаха, геолог-шэнжэлгын хүдэлмэри ябуулха, хэбтэшэнүүдыг бүри гүнзэггөөр шэнжэлхэ гэхэн тобошолол аймагай алта малтагшадай артельүүдэй түрүүлэгшын зүблөөн дээрэ хэгдэнхэй. Хадата газартамнай экономика хүгжөөлгэдэ энэ халбарин гол нуури эзэдэг болохо тухай зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдэнхэй гээд уншагшадта дуулгая.

Мүнөө үдэе аймаг дотор тоологдог барилгын табан, модо бэлэдхэдэг гурбан предпритинууд ажал хүдэлмэригүй болоод байна. Бага багахан партиар модо худалдаха арга боломжо тэдэндэ үгы шахуу.

Тус предпритинууд хамтаржа, "Захааминэй модон" гэхэн шэнэ акционернэ бүлгэм бии болгохыень аймагай

намарай үдэе мяха ехээр бэлэдхэжэ шаданагүй. Тимэхээ хүдөөгэй ажалтад үүсэлхэн мяхаяа ехэ гаргашатайгаар Улаан-Үдэ хотодо абаашажа худалдана. Үгышье хаа, хямдаар гэхэ гү, али хахад сэнгээр талын наймаашадта үгэхэ баатай болоно. Агропромкомбинат, "Янтарь" бүлгэм предпритинуудыг найнаар хүдэлгэхэ тон шухала хэрэг болоод байна. Хэрбөөе олзо оршогүйгөөр хүдэлжэ эхилбэ, тус предпритинууд аймагай бюджеттэ ехэ мүнгэ (гурбанһаа 12 процент хүрэтэр) номолходоо болохо.

Суглаан дээрэ аймагай захиргаанай мүнгэн хангай таһагыг даагша Э. Д. Цыбикова, РОВД-гэй начальник милициин майор Ц. Р. Сунграпов, эрдэм хуралсалай аймагай управленийн начальник В. М. Бадмаев, Үлэгтэ нотагай захиргаанай зайһан В. Ц. Хайдапова, Закаменск хотын захиргаанай гулваа В. К. Старицын болон бусад үгэ хэлэхэн байна.

Аймаг дотор бага тосхон нотагуудай (Дархантэ, Хасууртай гэхэ мэтэ) нөөргөө хэрэгжэ байһанда урма баяртайбди, - гэжэ Үлэгтын захиргаанай зайһан В. Ц. Хайдапова мэдүүлээ. Тэрэнэй хэлэхэнэй ёһоор ород Усановка тосхондо ойрын жэлүүдтэ шэнэ хургуули баригдахадаа болохо.

Буряад Республикын Президент-Правительствын Түрүүлэгшэ А. В. Потаповай манай аймагта ержэ, байра байдалтайнай дүтөөр танилсажа, ажалтадтай элдэб зиндаатай хүтэлбэрлэгшэдтэй уулзажа, хөөрөлдөжэ, хүсэ шадалаймнай хэр зэргэ байһыг элирүүлжэ ошоһондоһь урма баяртайбди.

Республикын дээдын зургаанһаа хайра, туйа лэр хүргэгдэхэб гэжэ хүлээжэ һуунгүйгөөр бидэнэрыг өөһэдөө шангаар, холын хараа бодолтойгоор хүдэлхыемнай үе саг баадаха. Манай ажабайдалда ушарлан шийдэхэгдэ гү асуудалнуудта Республикын Президентын ба Правительствын гэшүүдэй зүгһөө анхараал хандуулагдаха, хэрэгтэй, туһаламжа үзүүлэгдэхэ бээ гээд найданабди.

М. ЦЫРЕНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

ТОЛГИ

Эжым малай фермэ дээрэ холо байгаад, хургуулида нэгдэхэи класса орохоёо гансаараа ошоо бэлэйб. Түрүүн төөбиим хоёр нюдэнэйм зэртисэ үнйем саб гүрөөд, эгэшым бэлдээд орхиһон формо, фартук үмдэхүүлжэ, холстоор оёһон хармантай сүүмхэ барюулаад үдэшбэ.

Хургуулин газраа сугларһан зон соо эгээл бишыханууд аад, намдал адли формотой хүүгэдые обёоржо дүтэлбэб. Уданшьегүй бидэниие жагсаалда зогсообо. Гансаараа байһан хадам намайе түһөөлжэ таниягүй нэгэ багша (Дарима Нимаевна Бараникова хэн ха) энэ хэнэй басаган бэ гээд асууба. Түртүева Зоян дүү гэлдээн болобо. Дансада оруулагдаба хэбэртэйб. Баярлаһаншье гэшэм!

Минии зүрхэн - хонхохон, Мини жэнгирнэ - хонгорхон, Мэнэл хэшээлдээ орохом гү? Минхэрхэн багшатай

ушархам гү? Минии сэдхэл - сэмэгхэн, Мэшээн согтой, хэргэгхэн, Мэдэгдээгүй үзэг шудалхам

“МИНИИ ЗҮРХЭН – ХОНХОХОН...”

Мэдэсын далай руу гү, тамархам гү? Түрэнэн гараһан тоонтоһоо нангин юмэн энхэ мүнхэ энэ дэлхэй дээрэ үгыл даа. Халюун хабарай зэрэгэтэн эрэхэдэ, хадын тэрэнгийн улайран сэгсгэлхэдэ, хүхэ тэнгэрийн зэнхын уудархада, хайрата Үлэгшэн нотаг, Үндэр Баабай, Сагаан, Таабай, Хонгор уула, Хатан уула ханагдаад, урижа, уриалжа байһандал үзэгдөөдхидэг лэ. Тэндэ - зулгы бага наһанаймнай орондо зүргэнүүдшье зөөлэн, зүрхэнүүдшье нимгэн, зохёһон дуунууднайшье зохид хөөрхэн бэлэй даа.

Хэды һэмбиди - 1959 ондо хургуулида орогшод? "А" ба "Б" классууд амыарлаадшье, хамтараадшье ябаабди. Хургууляа хоёр класс заңдаа дүүргээ һэмди. Гэлэгма Батомункуевна, Содбо Доржиевич, Анна Цыреторовна - эхин классуудта "а"-дамнай нэлгэгдээ һэн. Багшымнай үдөөд байхада, "б" класста заадаг Цыпэ Санжиевнагай хэшээл үнгэргэһиень элээр ханадагби. Багашуулай һонюушые, тэдэнэй оршон тойронхине өөр янзаар мэдэрдэгын Цыпэ Санжиевна хэнхэшье үлүүгээр ойлгодог бэлигтэй һэн. Түб түхэрээхэн Монсуудай зураатай, ханада үлгөөтэй, хэн аашалнаб, муугаар бэшэнэб, номоо муугаар үзэнэб, хуу хаража, шалгажа байха. Тэрэнхээ ехэл түбэгшөөрхэдэг, гайхадаг байһанаа хананаб.

Ханада Монсуудай үлгөөтэй Хараха, наадалхань жэгтэйхэн, Хандахадаа, багшамнай зөөлэхэн Харахан үнйемнай эльбээ һэн. Монсуудайда удангүй дадажа, Моро монсойторынь зураабди,

Томонууд нилээн болоходоо, Тэрэнхээ гайхаха болёобди.

Ахалагша классуудта М.Д. Далаева "а" классымнай хүтэлбэрилэгшэ байгаа. Мария Дашциреновнае дулааханаар дурсан ханадагбди. Одоол ульһатайгаар, оролдолго шадбаритайгаар биологёор хэшээлүүдые үнгэргэдэг һэн. Харуулан ойлгуулгын зүйлнүүдые элбэгээр дэлгээхэ, үгышые һаа, самбар дээрэ зуража ойлгуулха. Багшатаяа хэды оло дахин байгаалида гараа һэмбиди. Түүдэгэй дэргэдэхи дуунууд мүнөөшье болотор мартагдадаггүй. "Байгалай ногоон эрье дээрэ Бата хайхан байдалтай..." гэнэн дуунай аялга шэнхинэхэдэл гэхэ. "Нарантай урилдан, наһантай хорилдон нангинхан уялгаа дүүргээл", - гээд саашань залгуулха дуран хүрэнэ.

Нангин уялгаа нүхэднай дүүргээл даа. Олонийн мэрэгжэлтэд болонхой, нотагтаа баян бардам ажанууна, нүгөөдүүлшье - ондоо тээгүүр. Валерий, Галина Дондоковтон институт дүүргээ һэн. Мүнөө хэдэн бэрхэ хүүгэдтэй, эдир наһанайнгаа эхин дурье залгуулан бадаргаан бата айл. Улзытуев Дамби врач мэрэгжэлтэй, наһанайн хани - багша. Галина Ринчинова, Мэдэгма Дугарова, Цырен-Ханда Дашанимаева, Валентина Батожапова, Олег Цыденов, Бадма Сосоров, Дарима Шагжина, Елизавета Сабсаева, Марина Доржиева, Долгор Шагдунова, Валентина Цыдыпова - гоёл бэлэй нүхэдэй дүхэриг. "Ашигуудай" гээд "б" классайхид тододохол һэн. "Бэшнигүүднай" бэрхэнүүд, тоо бодолгодо илангаяа шанга бэлэй. Инженернүүд, врачнууд, фермернүүд, багшанар, дотоодын хэрэгүүдэй албатар эндэхээ урган гараа.

БАГШАНАРНАЙ... Сэдхэлэйнгээ ульһа, уя

дураяа бидэндэ дууһан зорюулаа даа. Ород хэлэ ба литературын хэшээлнүүдые тэш ядан хүлээдэг һэмди. Урин сагаахан шарайтай С.Д. Жамбалова хэшээлнүүдэд удхатай найнаар үнгэргэдэг һэн. Хайрата багшынгаа саһаа урид наһа бараһандань сэдхэлээ хүмэрюулэн халагламаар. Тоо бодолго - математика тордихогүй заадаг М.Ц. Батожаповогай оролдоо хэшээл одоол сэгнэмээр. Жагж журамайшье талаар эрилтэн шанга, хэшээлдээ ёһын тэдьдэ гансашье хандаагүй, эрилтэ ехэтэй багша. Мүнөөшье ажаллаһаар заңдаа. Хэшээлэй һүүлээр нэгэ-хоёроор үлөөгөөд, хубиин хэшээлнүүдые үнгэргэдэг, сагаа, бээе гамнадаггүй бэлэй.

Баяраа, гашуудалаа мүнөөшье

Багшанартаа хубаалдахаа сэдхэхэш даа, Бэрхэтэй сагай болоходо, Багшадаал хандахаа забдахаш даа.

Үгэ хүмүүжэл хоёройнтай Үнэтэй удхань хубиртагүй, Сагай сайран ошобошье, Сохисо худалынь

Эдэ мүнүүдые бэшэхэдээ, физикын багша Б.Б. Цыреновые, ород хэлэ ба литературын - А.Д. Цыреновае, буряад хэлэ, литературын О.Ц. Гармаевае, химиин - А.С. Очировые, географийн - М.Ж. Очировае, түүхын - Г.С. Митановые, бэсын тамир хоридог хэшээлнүүдээр - В.Г. Цыреновые, хүгжэмэй талаар Н.Ц. Данзановые нэрлэмээр. Залуу мэрэгжэлтэд Ангелина Санеевна, Мэлс Цырендоржиевич Суль-тимовтан хоёр жэл соо хүдэлөө бэлэй.

Балшар бага ябахандаа, хорюулай хорёо соһоо гараха дуран хүрэдэг. Хабар. Тэрэнги дүлэтэйхэй. Класс соомнай уйтай, уйтахан болоһондоол... "Мария Жамсуевна, хэшээлээ

баруун хадааа үнгэргээл. Сохо шумуулаа хаража, барижа, үзэжэ байгаад..." - гэлдэхэбди. "Ухибүүд, арай болохогүйл даа. Коридор соогуур шууяхат" - гэхэдэнь, сонхоороо гараша, гансашье хүн дуулахагүй гэхэбди. Нимгэн сэдхэлтэй багшанаа үгдөө орууһандаа хүхилдэн, сонхоороо хүрэлдэн гаража, сүлөө тээшээ гүйлдэхэбди.

Арбан жэлдэ аялалжа үдэһэн нүхэдни Аргагүй түргэн наһанай ябасье мэдэрнэ гү? Аялга дуумнай аянгаа зэргэ нуларуулаа гү?

Али дэгжэжэ, алиниемнайш урмашуулаа гү? Балшар сэдхэлнай дэлхэйе багтаама һонор һэн, Багшын абыаса аргагүй маңда сэнтэй һэн,

Эдир наһанай эрмэлзэл ойлгон оролдоо һэн, Энхэ замые бултандамнай заагаа һэн.

Байдалаа ямарааршье зохёһон байбал бидэнэр Бадма сэгсэгтэ зунаа дурсан ябахалди,

Түүдэгэй дэргэдэ Байгал тухай дуугаа татажа, Таабарин хэлсэжэ, тангаригаа дахин үгэхэ гүбди?

... Мүнөө хургуулийн 70 жэлэй ойн баярай болохоёо байхада, түрүүшынхөө жагсаалда зогсоходоо досоом түрэнэн гэнэн хонгор мэдэрэл зээлүүдгүй нэргээд уяршанаб.

Холын тэдэ жэлнүүдэй Хонхын жэгтэй уряахан Хайрлал дүүрэн сэдхэлдэм Хон-хон, хон-хон жэнгирнэл...

Г. БАЗАРЖАПОВА 1969 ондо Үлэгшэнэй хургуули дүүргэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 9-дэхи "а" классайхид багша М.Ц. Сультимовтай.

Булат Жанчипов

ХАБАРАЙ НЭБШЭЭН

(Этюд)

Ури унахын урдахануур үндэр сагаан тэнгэри уяржа, дээбэрийнгээ дээдэ захые сарсаһан хэмжэн үүлэдые хумижа ерээд, сэлмэжэ зэнхынэн тоонынгоо хаяа булангаар бөөн бөөнхэн хүбэн болгон хуряажархина.

Бордоһотой, шуургатай сонхоёо эхэ байгаалимнай иигэжэ сэлижэрхибэ гээшэл даа.

Тиигээд лэ харсуу саһаа ходорһондоо һуняажа, тэнийһэн үдэрэй үндыһэн наран зэнхэгэр сэнхир сэлмэг сонхоор шагааба.

Тэрэнэй элшэ агаар дайдые жэгнэжэ, хүхэрэн дуурагша хүтэлнүүдэй, хардан һажанан хүбшэнүүдэй оёорһоо хүнгэн нэбшээе һэрээбэ, бүлээн амыар дэгжээбэ. Тэрэнэй жэгүүр амыар "тамгатай, бэшэгтэй саарһан шэнгээр тала дайда соохорлон эрээлбэ", адуу малай хотон тээһээ үлтирһэн аргалай хангал тараба.

Тнигэһээршье Гахай-багша галаа түлижэ, газра дайдамнай уняар татаха, Газар-Эхэмнай "гуураа халажа", гүн ажалаа захалха. Тээ саанань хара торюун турлааг, туун дуу шуун болохо даа...

Уншагшад аймнай туршалгануудһаа

НАРА

Хуһата хадын саанаһаа Хушуугаа бултайлган гаранаш.

Харанхы һүниин мүшэдые

Хонишон шэнги харанаш.

Һажанан могодой оройгоор

Һэбшээ һалхинтай зугаалаш.

Һэршигүй уштанай үхибүүдтэ

Һаруулхан зүүдэ таранаш.

Галина АЮШЕЕВА, БГУ-гай I курсын оюутан.

ХАРУУ АЙЛ

Богони рассказ

Үбэлэй саг байгаа һэн ха. Айнай нэгэ хүн замда ябажа байтараа, сагаан талын дунда түбхинэнэй айлайда хүрээжэ ерээбэ. Гэртэнь орожо амар мэндээ мэдүүлээд, хоймортонь гаража һуухадань, хамар сорьёмо

эдеэнэй үнэр гуташаба. Гэрэй эзэн эхэнэр ёһоёо сахижа, модон багахан табак соо нэгэ адха айрһа хээд, сиизбэгэр хүхэхэн сайгаа аялалжа, урдань табижархёод, галайнгаа саана байһан набтархан табсан дээрэ ошоод һуушаба.

Айлшанай аманшье хүдэлжэ, сайтай аялалые хорһорбо. Гэнтэ тэрэнэй харан гэнэнь, орон дороһоонь шабдаагаар бүглөөтэй хара шэрэм горшоогһоо уурал аалихан баалжа байбал даа. Эдэ хоёр миин дуугай һуугаа бэшэ юм ааб даа, энэ тэрэ юумэ хөөрлөдөжэ байтараа, "хий юумэн эдеэнэй үнэрөөр хооллодог, хүн зон эдэе баридаг

юм гэлсэгшэ. Үнэн юумэ аа гү?" гэжэ аяншаниинь һанамжала хубаалдаба.

- Хари, бү мэдээл даа. Үнэрөөр садаха хадаа ээлтэйл хий юумэн гээшэ ааб даа. Хөөрхэй, дулаасаба гээшэ гүт. Моригнай таталуулаха юм аад, үбһэмнай тэрэл тухай байба ха даа, - гэжэ гэрэй эзэн эхэйр ябуулха дуратайгаар дуугарба. - Ухаангүй бэдаа, һажанан

газарт болоһон эдеэн гэжэ манай угсаатан дан холуур хэлээгүй юм байха. Хүлһөө дулаасажа, хотоёо зузааржа гарабал хаб, энхэ элүүр, элбэг дэлбэг һуугты, - гэжэ тэрэ үрээгээд, мориндоо мордоод харахадань, үбгэниинь хоёр һүри үбһэнэй саагуур далда орожо ябаа һэн...

Батожаргал ШАГДАРОВ. Ага һуурин.

Эрдэни ДУГАРОВ

ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ДЭБТЭРНЭЭ

ШУЛУУН

Би оло дахин тоонтодоо
Томо шулуу харааб.
Би оло дахин ябахдаа,
Тоонгүй хажуугаарнь гарааб.

Секундануудаар час
тоншоно—
Сагай ябасые тоолоно.
Уураг тархином тоншоно—
Дуула-шагна, тооло гэнэдэл.

Али гэдэндээ нөлбожо,
Хэбтэхэ дуратайдаа гү?
Али зөөлэн газар
Гэшхэдгээрээл гэшхэхэдээ гү?

СААРНАН ДЭГДҮҮХЭЙМ

Хүлгэн саархан дэгдүүхэйм,
Үүлэндэ хүрэхөөр дэгдэнэш.
Хүлгэн гэншэ мэргүүхэй
Мулта хүрэхөө нэгдэнэш.

Аяараа ниугдэнэн
шубуундал,
Аян соохоном элинэш.
Бүхэ ооһор—жолоогоор
Бүхөөр шамай баршхайб.

Дэгдүү, дэгдүү, дэгдүүхэйм,
Дэгдэ, дэгдэ, дэгдэнүүр.
Дэмы шамай табяагүйб,
Дэмы шамаар наагаагүйб,—

Элбэг МАНЗАРОВ
ГУЛАБХАА БА ТАХЯА

(Басни)

Нэгэ харша соо үдэнэн
Нилэн хүтшэн болоһон
Тахя Гулабхаа хоёр
Үнийнэй уулзаагүйгөө уулзаал.

Хаяа хадхалан хуряадниг соо
Хамһалсажа ябанал,—гээд,
Гулабхаа гунхыжа,
Гүл-гүл гомдолоо бараба...

булялдаха,
Өөрешни тоншоходоо
ядахагүй.
Хэндэ гомдохобиб даа,
Гулабхаа,
Хэлэнлби даа шамдаа,—гээд,

ҮМСЭЛЭГДЭНЭН ХУДАГ,
УНАГУЙДЭНЭН ХҮРШЭНЭР

Анхандаа гүрэнөөр малтуулһан худагай хажууда
һуугаад, сай шанаха унагүй, хашагдажа һуудаг
айлнууд һэргэн шэнэдхэлгын үедэ Хэжэнгын түб
соо олохон болоһон байбал. Гайхашаба гүт?

амаралтада гараһан хүнэй худаг эзэлээд,
харууналжа, ажаллажа, пенси дээрээ нэмэлтэ
болгоходонь, ехэшье буруу бэшэ шэнгээр
һанагдана.
Гэбэшье нүгөө талаһаа суургатай худаг хараад,
хүршэнэрэйн сукхалдаха буруу бэшэ. Эд
хэрэглэгшэдые хамгаалха талаар районий гулваагай
орлогшо В. Ц. Николаевта 23 хүршэнэрэй гар
табилгатай гомдол оронхой байгаа һэн.

БОГДО ЗОНХОБЫН
БИСАЛГАЛАЙ ТҮБ

Байгша оной май харын эхээр XIV Далай-ламын
Россидахи түлөөлэгшэ Геше Джампа Тинлэй Хурамхаанда
хоёр үдэрэй туршада хурал хэбэ. Улаан-Үдын "Арья-Баала"
нэгэдэлхэ 40 гаран хүн энэ мүргэлдэ хабараа ошолдоһон
байна. Тэдэнэй зариманинь автобусоор, самолёдоор,
үмсынгөөшье машинаар ошоо. Тэдэнэр аймагай улад
зонтой уулзаба. Буддын шажантанай дунда Бархан
үндэрөөрөө суурхалан энэ орон дайдаа ерэхэдээ,
хоёр үдэр соо—үглөөгүүр болон үдэшэлэн Баргажанай
дасан соо ехэ багша ном табья.

"ҮЛҮҮ ХАРАЖА,
БУЛУУ ХИМЭЛБЭ"

(Армян арагай онтохон)

НЭГЭТЭ малгай оёдог
Нёдолшондо нэгэ хүн
эдэнэн арһа баринхай орожо
ерээд:
—Энэ арһаар малгай оёжо
үгыт,—гэбэ.
—Орхиш даа энэ арһаа,
оёжо үгүүжэм,—гэбэ оёдолшон.
Оёдолшоной гэрһээ гараха
зууранда тэрэ хүн иигэжэ
бодоно:
—Энэ арһан ехэ байна,
хоёршье малгай оёходо
багадахагүйл.
Тиигэжэ бодоод, дахин
малгайшандаа гэхэринэ:
—Мастер, энэ арһаарни хоёр
малгай оёжо шадаха гэшэ
гүт?—гэбэ.
—Шадангүй яхабиб,—гэбэ
тэрэн.
—Тиигэ хaa, хоёр малгай
оёройт гээд гаража ошобо.
Тээ саана ошоод тэрэ хүн
дахин бодоно:
—Энэ арһамни ехэ байна,
гурбаншье малгайда хүрэхэ
бэшэ гү гээд, дахин
оёдолшондоо ерэхэ, һанаһанаа
дуулгаба:
—Мастер, энэ арһанһамни
гурбан малгай оёхооргээшэ гүт?
—Оёнгүй яхабиб. Дуратай
һашни гурбаншье малгай
оёхолби,—гэбэ ха.
Тэрэ хүн ехэтэ баярлаад:
—Харин дүрбэн малгайда энэ
арһамни хүрэхэ гэшэ гү?
—Хүрэнгүй яха һэм.
—Тээ табан малгайда?
—Табаншье малгай
оюужалби.
Тиигэжэ хэлсээд, тэрэ хүн
малгайшанһаа гаража ошобо.
Хахад харгыдаа хүрөөд ябатараа
бодоно:
—Энэ арһамни үшөө олон
малгай оёходо хүрэхэ бэшэ
гээшэ гү?
Тиигээд дахин тэхэрижэ:

В. ДАМБАЕВА,
"Арья-Баала" нэгэдэлэй
гэшүүн.

М.ДАШИНМАЕВА,
оршуулба.

БАЙГААЛИТАЯА НЭГЭ АМИТАЙБДИ

Хабар боложо, гал хулгана жэл өөрынгоө шанарые харуулжал мэдэбэ. "Буряад үнэнэй" хуудалан дээрэ толилогдоһон зурхай соо энэ жэлнай гал түймэр аюултай байха гэжэ бэшгэдэһэниинь тудажал байна.

Энэ зурхайе анхаралда абажа, ехэл хэргэлэн байха байгаа гэжэ һанагдана. Түймэр өөрөө носодоггүй ха юм, һальхай һалан хүнүүдэй зэмээр эхилдэг. Түймэр носоһон хүн ямар ехэ нүгэл хэнэб? Хэды мянган амиды гоё модод, хэды олон шубуу шонхорнууд, ан гүрөөлнүүд түймэртэ шатанаб! Энэ жэлэй түймэртэ хүнүүдэйшье ами наһан таһалдаа.

Саг ошохо тума олохон хүнүүд байгаалитай нэгэ хүйһэтэйбди, нэгэ амитайбди гэхэн ойлгомжоё алдажа, байгаалин эзэмби, дээдэ шатын амитанби гэжэ тоолодог болоо.

Ахын аймагай зон хэр утнаа хойшо хада бурхадтаа зальбаржа, байгаалитаяа холбоогоо алдаагүй, ёһо заншалаа сахилан зандаа. Магад, тиймэһээл Ахада түймэр тон хомор. Тойроод хаа яагүй түймэр носожо байхадань, Ахын газарта утаан үгы гэжэ самолёдоор нийдэдэг пилотууд республикын түймэр сарагшадтай штабта дуулгаа гэжэ мэдэе һэм.

Тийгэбэ яабашье майн 10-да һалхитай үдэрнүүд байжа, 3-4 газарта түймэр эхилэе гэжэ Ахын лесхозой директор С. С. Осохоев мэдүүлэе бэлэй.

Паром дээрэ захалжа байхадань, унтараагаа һэмди, Буряад-Голдо гараха гээд Аха голынь гаталхань аюултай байгаа. Тийгэешье һаань, хойто үдэрын гараабди. Хараһан-Дабаанда ой модной арбаад харуулшад эмээл морёор мордоо, Сайлаг гол шадархи түймэр Хужар тосхойһид унтараагаа.

Ахынхид амгалан байдал тогтоо гээд һанаа амар һуунагүй. Хаа хаанагүй ой модной харуулшад хаража байна, аймагайнше штаб хэргэлэн, энэ талаар түргэн хэмжээ абахаар бэлэн.

К. ДАШИЕВ.

ЭРХИМ БЭГНЭЛТЭТЭЙГЭЭР

Майн 20-21-дэ буряад хэлэ бэшгэй факультедэй 5-дахи курсын оюутад түрүүшынгээ гүрэнэй шалгалта буряад хэлээр баривад. Хамта 36 оюутадэй 5-ниинь дипломно ажал хамгаалаа, бэшэ 21-ниинь шалгалтануудые тушаалан байна.

Диплом хамгаалагшад бараандаа "эрхим" сэгнэлтэ абаба. Гүрэнэй шалгалтын комиссийн түрүүлэгшэ И. Д. Бураев, мүн факультедэй багшанар Б.М. Балдановай "Мүнөө үеын очеркын хэлэн", О. Ангрускаевагай "Түнхэнэй буряадуудай уг соёлой лексикэ", Д. Ринчиновагай "һурагшадтай стилистическэ алдуунууд, тэдэниие заһаха арганууд тухай", А. Баглаевагай "В. Петоновой, М. Осодоевой, П. Малакшиной зохёолнууд соо хэрэглэһэн нюотаг үгэнүүд" гэхэн хүдэлмэринүүдые һонин удхатай, гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэһэн гэжэ онсо тэмдэглэе.

Шалгалта баригшад мүн лэ булта һайн бэлэдхэлтэй байһанаа гэршэлэн, бүхы асуудалнуудта тодо харюу үгөө.

Табан жэл соо бидэндэ түрэлхи хэлыемнай шудалуулажа, арадайнгаа, хэлэнийгээ түүхэ һонирхолтойгоор заһан манай Д.-Н. Доржиевта, Н. Б. Дугаровта болон буряад хэлэнэй ба литературын кафедрын багшанарта доро дохин, халуун баярые хүргэнэбди. һайнта даа!

Б. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ,
5-дахи курсын оюутан.

ХОРИН ТАБАН ЖЭЛЭЙ ОЙ

1971 ондо баригдһан Дээдэ-Жэрэмэй дунда һургуули энэ һуралсалай жэлэй түгэсхэлдэ 25 жэлэйнгээ ой тэмдэглэбэ. 500 гаран хүбүүд, басагадые энэ һургуули ажалай харгыда үдэшлэһэн байна. Мүнөө үедэ түрэл һургуулидаа нюотагай олон залуушууд хүдэлнэ. Хаа хаагуур институт, училищи дүүргээд, түрэл нюотагаа бусад агайнь һайн гэшэ. Залуушуулые дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха дүй дүршэлтэй багшанар Дээдэ-Жэрэмэй дунда һургуулида олон юм. Директор М. У. Асташова, Н. А. Калинина, А. С. Клементьева болон бусад хүндэтэ багшанар ажалаа тон һайнаар мэдэхэ хүнүүд гээшэ.

Һүүлэй жэлүүдтэ Дээдэ-Жэрэмэй һургуули һуралсал ба хүмүүжүүлгээе арадай урданай ёһо заншалда үндэһэлһэн мүрөөр ябуулдаг болонхой. һургуулида фольклорно, арадай эмшэлгын кружогууд эмхидхэгдэе. Этнографическа музей соонь урданай арадай һайндэрнүүд тэмдэглэгдэдэг юм. Буряад ороной соёлой үдэрнүүдэй Москвада үнгэргэгдэхэдэ, Дээдэ-Жэрэмэй һургуулийн музейн экспонатнууд эндэ табигдаад, олондо һайшаагдаа, идангаа шэмээшэгүүдэй самса, сарафанууд москвашаидые һонирхуулаа. Уран гартайшууд, оёдолшоод энэ нюотагта олон даа. Бүхы энэ юумэндэ һургаха, дүй дүршэл дамжуулха зорилготой багшанар амжалтатайгаар ажалаа ябуулдаг юм.

С. ТЮЛЮКИН.

"УРДАНЬ УШӨӨ ҮРГЭН ХАРГЫ..."

Загарайн аймагай "Вперёд" газетын 60 жэлэй ой гүйсэбэ. Тус газетын 60 жэлэй ойдо зориулагдаһан баярай үдэшэдэ республиканска "Бурятия", "Буряад үнэн", "Правда Бурятии" газетэнүүдэй редакторнууд, олон тоото хүдоо бэшгэшэд, "Вперёд" газетэдэ урдань ажаллаһан хүнүүд, холо ойрын айлшад хабаадаба.

Тус уулзалгы газетын редактор А. А. Трофимова нээгэе. Удаань олон хүнүүдэй зүгһөө амаршалгын һайхан үгэнүүд соностоо, редакцийн саашанхи ажал ябуулгада амжалтануудые тэдэнэр хүсэһэн байна.

Урдань "Вперёд" газетын редактораар ажаллаһан ветеранууд Н. В. Ключерев, В. П. Секерин, Н. В. Степанова болон бусад амаршалгын дулаан үгэнүүдые хэлэе.

Жэшээлэхэдэ, Загарайн аймагай өөһэдэн хүтэлбэрини гүлваа А. П. Цымбалюк үгэ хэлэхэдэ, ингэжэ тэмдэглэбэ: "Аймагаймнай "Вперёд" газетэ аяр 60 жэлэй туршада зохёохы ажалай олон шата дабажа гараһан байна. Нэгэ үедэ мүнгиһангай дуталдадаг дээрһээ хэблэгдэхээршье болиһоод байгаа. "Вперёд" газетын ханинарар болон аймагай олон эмхи зургаануудай эдэбхи

үүсхэлээр дахинаа хэблэгдэдэг болоо һэмнай. Ямаршье бэрхшээлтэй ушарбашье, газетын редакцийн коллектив урдаа табиһан гол зорилгоёо урагшатайгаар дүүргэдэг байгаа. "Вперёд" газетэдэ ажаллаһан ветерануудые халуунаар амаршалаа, орёо ажал хэрэг бэсэлүүлэе байдаг коллективтэ баяр баясхалан хүргэе."

Баярай үдэшэдэ хабаадагшадта бэлэг сэлэг барюулаа.

Загарайн аймагай нюотагүүдһаа ерэлэн уран һайханай бүгүмэй, коллективүүд, аймагай соёлой байшангай артистнууд концертнада табиа.

Буряад Республикын арадай артист Сурена Данильченкогай ойгоо тэмдэглэгшэдгэ бэлэг болгон, буряад, ород дуунуудые гүйсэдхэжэ, харагшадтай магтаалда хүргөө.

"Вперёд" газетэ 60 жэлэйнгээ ой тэмдэглэеһье һаань, урдань үшөө үргэн харгы биил!

С. ОЧИРОВ.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Вперёд" һонинной ветеранууд (зүүн гарһаа) Н. В. Степанова, В. П. Секерин, Н. В. Ключерев; "Буряад үнэн" газетын редактор А. А. Трофимов; амаршална; аймагай соёлой байшангай "артистнууд" дуу бэлэглэбэ; М. ШАНТАКОВОЙ фото.

Сошордомо дохёо

СПИД-тэй ГУРБАДАХИ ХҮН ЭЛИРБЭ

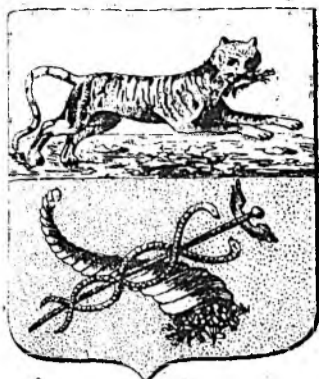
Эдэ үдэрнүүдтэ Буряад Республикада ВИЧ-инфекцитэй гурбадахи хүн элирүүлэгдэбэ. Энэ залуу хүн Буряадтаманай үни байгашьегүй һаа, март соо танил бэшэ басагантай инаглан ханилһан гухайгаа

врачта мэдүүлэе һэн. Тэрэ басаганайнь нэрэ, обог, фамили мэдэгдэнгүй. Энээн тухай СПИД-тэй тэмсэлэй республикын түбэй ахамад врач Е. А. Имеева дуулгахадаа, ингэжэ хандэба:

- Нэгжэгдэһэн хүнүүд манай түбгэ ерэжэ, нэрээ нэрлэнгүйгөөр шалгалта гараха аргатай юм. ВИЧ-инфекци халдахаһан хүнэй шуһан соонь аднын 3 һара үнээрһэн хойно үбшэнэй тэмдэгүүд (артист) бии болодог. Манай түбэй хаяг:

Цивилёвой үйсын 41-дэхи гэр.
Манай телефонууд: 4-07-66, 4-23-84, 4-03-65.

Манай коор

Верхнеудинск хотын герб (1790 он)

Олон түмэнэй үргөө, Орой сэгээн хотомной. 330

нэгэ десятина газар 12 жэлээр абаха тухай гуйлтатайгаар хотын управада хандахан байна. 1877 оной майн 7-до хоёр обер-офицертэ ба нэгэ штаб-офицертэ гэр байра үгэхые хотын Дүүмэдэ Забайкалиин

Түүхын жуудаһа ирахада...

ҮЕ САГАЙ ГЭРШЭНҮҮД

19-дэхи зуун жэлэй үеын Верхнеудинск хотын байра байдалье гэршэлхэн архивай документнууд олон юм. Эдэб жэнүүдэй хабарай ханын байдалтай танилсахада, һонирхол татамаар мэдээнүүд түүхэдэ нийтэлэгдэнхэй.

1878 оной ведомствээр тус хотодо ажатуушад 1415 адуу, 1015 үхэр, 750 хони, 42 гахай, 98 ямаа баридаг байгаа. 6 завод ба фабрика байгуулагданхай:

мылз үйлэдбэрилдэг—2, шубуун дэнгэй—2, арһа үйлэдбэрилдэг 1 завод.

19-дэхи зуун жэлэй үедэ Верхнеудинск хото уран дархашуулаар, алта мунгөөр урладаг уран гартайшуулаар түүхүүдэ заһадаг мастернуудаар суутай һэн. Найхан эдэб хоол баридаг, амтатай бүүлхэ, конфетэ хэдэг хүнүүд тиихэдэ баһал олондо мэдээжэ болоһон юм.

1875 оной майн өхөөр хотын ажатуушад нэгэ жэлэй шэнэ паспортнуудтай болоһон. Энээнэй түлөө тэдэнэр 2 солхооб түлөө һэн.

Мүнөө бидэ баһал паспортаа һэлгүүлжэ, шэнэ, Россин паспорттай болохоннай гэшэ аабза.

Тэрэ үедэ хотын управада олон хүн гуйлта болон мэдүүлгэ баридаг байгаа. Тэрэниенъ заабол шийдхэдэг һайн заншалтай байһан юм.

1876 оной майн 9-дэ Мухар-Шэбэрэй восточиин таряашан Михаил Рубанович шубуун дэнгэй ба мылз үйлэдбэрилгын завод барихын тула Верхнеудинск хотын хажуудахи зуһалангай сүлөө газар эрижэ,

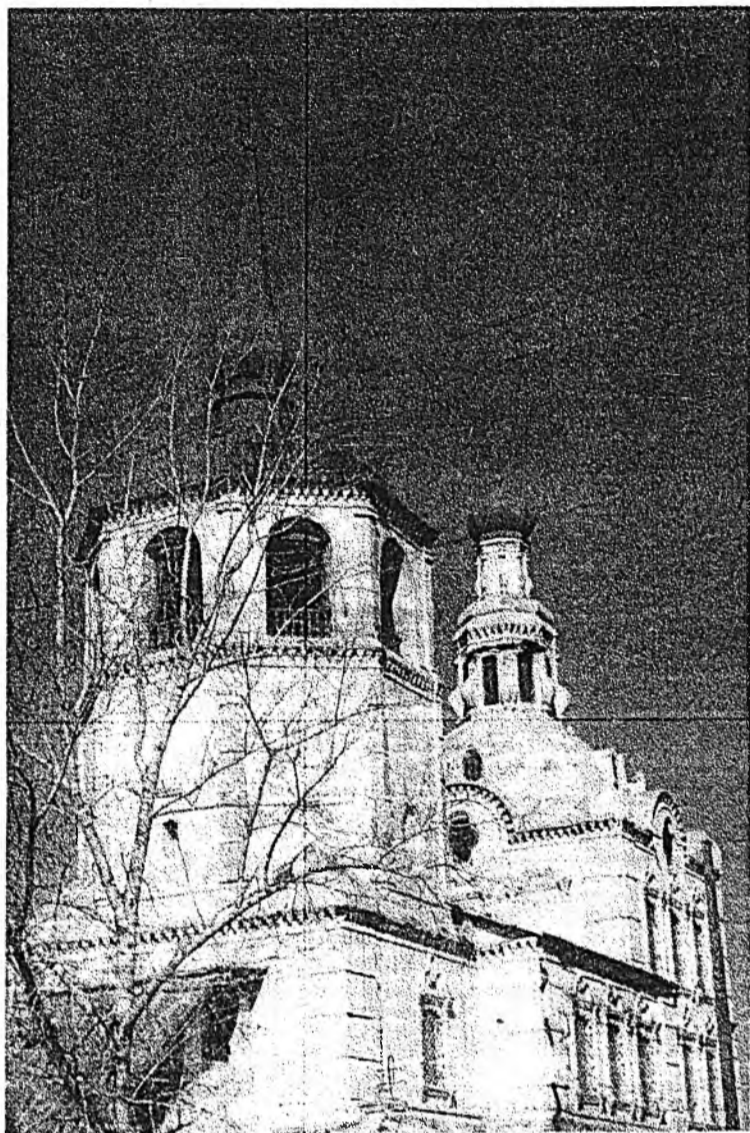
хасагууд мэдүүлгэ бариһан түүхэтэй.

1876 оной майн 4-дэ манай хотодо худалдаа наймаанай депутаци һунгагданан юм. Тус депутаци худалдаанай гурим сахидаг байгаа. Эдэб хоолой байрануудые, хүпээсүүдэй наймаа, Хитад оронһоо ерэгшэдые шалгадаг үүргэтэй һэн. Мүнөө үеын налогой албанай ажал ябуулгада дүтэрхыл байгаа хаш.

1875 оной майн 6-да Верхнеудинск хотын Дүүмэ мещанин Василий Колмаков гэхэн хүнэй гласнаар (мүнөө сагаар депутатаар) буруу һунгагданан тухай зүблөө хэлһэн байна. Юундэб гэхэдэ, "Колмаков хото дээрэ үмсын зөөри үгы, тиймэхээ хотын гласнаһаа гаргаад, запаста үлөөхэ" гэхэн шийдхэбэри абтаһан гэшэ.

19-дэхи зуун жэлдэ хотын хүтэлбэрилэгшэд ехэ уялгатай шанга эрилтэтэйгээр хүдэлдэг байгаа. һурангүй, зүбшөөлгүйгөөр нэгэ үдэрше ажалаа орхихо ёһогүй һэн. 1878 оной майн 3-да худалдаанаймаанай хэрэгээр ондоотэйшэ ошохо тухайгаа хотын толгойлошчо Лосев Забайкалиин сэрэгэй губернаторта мэдүүлнэ. "Үгы байгаа сагтань тус уялгыень управын ахамад гэшүүн Мордовский дүүргэхэ болоо" гээд мэдээсэгдэнэ.

Л. ФИЛИПОВА,
Буряад Республикын
Үндэһэтэнэй
архивай эрдэмтэ
хүдэлмэрилэгшэ.

Верхнеудинск хотын түрүүшын шулуун байшан болохо Одигитрийн һумые харанат. Тэрэ 50 жэл шахуубаригдажа, 1740 ондо хүзэгтэниие угтан абаһан байна.

Г. САМБЯЛОВАЙ фото.

АНДА ХОТОНУУДАЙ ХАРИЛСААН

Республикымнай нийслэл хото хари гүрэнүүдэй 4 хотогой анда ёһоной харилсаа тогтоонхой юм. 1966 ондо хүршэ Монгол ороной Дархангай, 1972 ондо—Японой Румон, 1991 ондо—Ямагата хотонуудтай, 1993 ондо Хитадай Манжуур хотогой анда ёһоной холбоо барисаатай болоһон байна.

Улаан-Үдэ хотын захиргаанай референт Содном Сандановай мэдээсэлхэнэй ёһоор, һүүлэй жэлүүдтэ анда хотонуудай түлөөлэгшэд бэе бээдэе ябалсажа, дүй дүршөө хубаалдана.

Дархан, Манжуур хотонуудтай хамтын предпрятинууд байгуулагданхай.

Улаан-Үдэ хотын байгуулагдаһаар 330 жэлэй ойн баярта хабаадаһаа Ямагата хотын мэр Кациро Сато, Румон хотын мэр Ягарасио түрүүтэй түлөөлэгшэд ерэхээр хараалагдана. Тийхэдэ Дархан, Манжуур хотонуудай түлөөлэгшэд мүн лэ хотын ойн баярта уригданхай.

1997 ондо Ямагата хотодо үнгэрхэ һурагшадай спортын ехэ мүрысөөндэ Улаан-Үдын һурагшад хабаадаха юм.

МАНАЙ КОРР.

М. ЧОЙБОНОВ.

УЛААН-ҮДЭ

...Улаан-Үдэмни, улаа сасараад,
Үүрэй толоноор найханши даа.
Ури хүүгэдэйм уужам үргөө,
Улгы-гуламта болоолши.
Улаан-Үдэм, үнэн зүрхэнэйм
Үеэлэ нүхэдэйм найдалши,
Уяхан сэдхэхэлээр хэдэн яһанай
Үндэһэ залган холбоолши.

ХЭНИИНЬ ЭРХИМЛЭХЭНЬ БЭ?

1996 оной февралын 15-һаа июлын 1 болотор болзор соо нийслэл хотын худалдаа наймаанай болон нийтын эдэб хоолой предпрятинуудай дунда конкурс соносхогдонхой. Энэ хэмжээ ябуулгыне Улаан-Үдын захиргаан эмхидхээ. 330 жэлэй ойн баярай угтамжада хотын магазинуудые, столово болон кафенүүдые гуримтай, болбосон түхэлтэй, ариг сэбэр болгохоһоо гадна зоние һайнаар хангахыень элсүүлхэ зорилго табигдаһан байна.

Ямарше албан зургаанай мэдэлэй байг, али гэбэл үмсынше һаа, бултадаа энэ конкурсдо хабаадаха эрхэтэй. Сэгшэдэхэ зүйлүүд гэбэл:

—байшангай болон газраа тээхи ариг сэбэр, таатай байдал, газраа бэеын реклама, гаршаг, витриныны шэмэглэл;

—худалдаа наймаанай зал соохи шэмэглэлэй уран найханай-эстетическэ хэмжээн, наймаанай хэрэгсэл түхээрлэгэнүүдэй, мебелиин шанар, эд бараагаа хэр таатайгаар табиһаниинь харагдаха;

—олон янзын эд бараанай дурдахагдадаг байһан, мүн ассортимент соо заагдаһан эд бараанай, эдэб хоолой зүйлнүүдэй үнэн дээрээ наймаанда табигдаһан ушар;

—санитарна гурим сахилга, ажалай болон худалдаа наймаанай гуримуудые сахилга, зоние аятайгаар хангалга. Зоний зүгһөө гомдол ороһон, ороогүй ушар, мүн гүрэнэй хиналтын зургаануудай нэгэтэше яла тохоогүй ушар сэгшэдэхэ.

Конкурсдо эрхимлэгшэд Хүндэлэлэй грамотануудаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр урмашуулагдаха юм.

1-дэхи һуури эзэлэгшэдтэ 1 миллион 500 мянган түхэригэй 2 шан барюулагдаха;
2-дохй һууриин 800 мянган түхэригэй 3 шан тогтоогдоо;
3-дахй һууриин түлөө 400 мянган түхэригэй 4 шан олгогдохо болоно.

Экономикын болон эд хэрэглэлын дэлгүүрэй талаар гүрэнэй комитэдэй, наймаа эрхилгын зүбшөөл үгэдэг бюорогой, госторгинспекциин, санитарно-эпидемиологическа албанай түлөөлэгшэд, хэдэн предпрятинуудай хүтэлбэрилэгшэд журин бүридэлдэ оронхой. Харалга-конкурсн дүнгүүд газетэнүүдээр, радио, телевиденээр олонийтэдэ дуулгагдаха.

Т. ВЛАДИМИРОВА.

Литэ

ХVII ЗУУН ЖЭЛЭЙ ҮЙЛЭ ХЭРЭГҮҮД

1647 оной зун—атаман В. Колесниковэй отрядай хасаг десятник Костька Иванов Москвитин нүхэдөөрөө Үдэ голтой адагта хүрөөд, Сэлэнгэ мүнэнис монголшууд ягаад гаталан, гардаг бэ гэжэ, мүн ойро дүтэ ажатууһан буряад угсаатан тухай мэдээсэ.

1647 оной намар—хасаг атаман Иван Похабов Үдэ голтой адагта хүрөөд, зуһажа байһан олон буряад угсаатантай уулзаа. Енисейскдэ бусанай хойноо Сэлэнгэ мүнэнэй эрье дээрэ, таатай газарта острог барилгын түсэб бэлдээд, өөвөдөнүүдта дуралданан юм.

1653 оной зун—бояринай хүбүүн Петр Шкетов 300 сэрэгшэтэйгээ Хэлго гол тээшэ зориходоо, Үдэ голтой адагаар гараба.

1665 оной сентябриин 30—хасагууд Гаврило Ловцов, десятник Федор Иванов болон бусад Монгол хаанай Москва эльгээһэн элчинэрые—Зоригто зайһан, Азар Мэргэл баатар болон бусадые Селенгинскһээ Үдэ голтой адагаар үлэсбэ. Гэбэшье Эрхүү хүрөөд, элшэнэр гэрлэжэ, үгы болоһон байһа.

1666 оной зун—Гаврило Ловцов, тулмааша Тараско Афонасьев болон хэдэн хасагууд дахин Москва зоринһон Монгол хаанай хоёр элшэнэрые үдэшэхэдөө, Үдэ голтой адагта баригданан хасаг үбэлжөөнэй гэрэй хажуугаар үнгэрбэ.

1675 оной зун—Үдын үбэлжөөнэй гэрые ород хаанай Хитадта элшэн сайд Николай Спафарий хитадтаад, элдэ ехэ острог бариха хэрэгтэй гэжэ хэлэһэн, мүн хото байгуулхада ехэ таатай газар гээд тэмдэглэһэн байна.

1685 он—монгол тайжанаарай сэрэгүүд Үдын острогые бүһэлэн хүрээлээд, дүтүүр ажаһууһан зоний гэр байрые хандарһан, адуу малые буялан абаһан юм.

1687 оной июниин 13—ород хаанай Хитадта элшэн сайд Ф. А. Головин Үдын острогые бэхилхэ тухай захираа.

1688 оной январь—Сайн-Очирой хаан Хотогто дүүтэйгээ 4000 сэрэгшыне Баатар хун-тайжын хүтэлбэрилэгдөрө эльгээжэ,

Селенгинскын болон Үдинскын бэхилэлтэнүүдые дайлан абаха зорилготойгоор довтолбо.

1688 оной мартын 20—монгол сэрэгүүд Забайкалиһаа гэдэргээ сухариба.

1689 оной мартын 12—Ф. А. Головин табан-гууд отогтой ноёд сайдуудтай эбэй хэлсээ баталба.

1691 оной мартын 6—Москваһаа ерэхэн сэрэгшэдэй капитан Осип Григорьев, Булгаковай хүбүүн Үдын острогто хальмаг Бошогто хаанай элшэнэрые угтан абана.

1693 оной мартын 19—ород хаанай Хитадта элшэн сайд И. Идес Үдинск хотодо ерэжэ, тэрэнэй байгуулга, зонийн ажал хэрэг тухай бэшэһэн түүхэтэй.

1695 он—Үдинск хотынхид түрүүшын хүмэ бариха тухай гуйлтатайгаар ород хаанай Сибирьтэхи засаг баригшадта хандана.

1695—1701 он—С. У. Ремезов "Эрхүү хотын газарай зураг" дээрэ Үдын острогтой болон оршон тойронхи газарай түсэб-зураг бүтээһэн байна.

Т. САМБЯЛОВА
хэблээдэ бэлдэбэ.

Агуу Илалтын 51 жэл

А. М. ЕТОБАЕВ

Н. В. ПИЛУНОВ

Л. А. БАЛДАНОВ

Г. А. БАКЛАНОВ

ЕНГҮҮДЭЙ БААТАР ХУБУУД

(Үргэлжлэл. Эхинийн майн 13-най дугаарта).

Бүри граждан дайнай үедэ эдир хүбүүн **Арсений Етобаев** байлдаануудта хабаадажа, эрэлхэг зориг харуулхан байгаа. Фашис Германиин добтолон ороходо, дүршэлтэй сэрэгшэ **Арсений Михайлович Етобаев** сэрэгэй албанда татагдаад, хархис дайсадтай хайра гамгүйгөөр тулалдаа. 1943 оной июниин 14-дэ юрын винтовко буугаар немец "Хейнкель-126", "Юнкерс-87" самолёдуудыг оножо, унагаажархихан юм. Тиигээд нютагаймнай мэргэн хүбүүн снайпер боложо, 356 дайсадыг хүнөөхэн байна. Волховско фронтын снайпернуудай, слэдто мэргэн буудагша **А. Етобаев**га оптическая хараатай винтовко, мүн тэрэнэй фото-зурагтай почтын открытка барюулагдаа бэлэй. Манай суута мэргэнэй дүр-зурагтай открытка дээрэ сэрэгшэд мэндын бэшгүүдыг үргэн СССР оронойнгоо хизаар, нютагууд руу эльгээгшээн. Мүнөөшье олохон айлда тэдэниие гамтайгаар хадагалдаг ёготой.

1920-ёод онуудай комсомолшуудай нэгэн **Арсений Етобаев** граждан дайнай герой Павел Балтахиновһаа револьвер бэлэг абаһан байгаа. Тэрэ буунь мүнөө **М. Хангаловай** нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ байдаг.

Буряад-Енгүүдэй хургуулин хизаар ороноо шэнжэлгын кружогойхид нютагайнгаа сэрэгшэ хүбүүдэй намтар мэдэжэ абаха зорилготойгоор иишэ тиишэнь бэшэдэг хэн. **Николай Васильевич**

Пилунов тухай нуража бэшэхэдэмнай, Люберцы хотодо байдаг сэрэгэй частиин командир **Рогачёв** нимэ харюу эльгээбэ:

"Подполковник **Н. В. Пилунов** Халхын-Голой тулалдаанда хабаадалса. 23-дахи артиллерийскэ батареи тэрэнэй хүтэлбэри доро эрхимээр байлдан юм. 1941 оной ноябрь соо бронепоездын командираар томилогдоод, ямаршье шахардуу ушар байдалай гохёолдоходо, тэбдэн, эбдүүсэнгүй, хатуу шангаар тулалдаа хүтэлбэрилжэ, шэн зоригой жэшээ харууддаг хэн. 1941 оной декабрь соо ахалагша лейтенанг нэрэ зинцаатай болоо. Гудерианай танкова дивизиие бута сохихо тулалдаанда тэрэнэй хүтэлдэг бронепоезд эрэлхэгээр дайлаалдаа. Иимэ нэгэ байлдаанай үедэ дайсанай гурбан пулемёт, нэгэ самолёт үгы хэхэн байна. Дайнай үедэ тэрэ правительствын 9 шагналда хүртэһэн алдар солотой".

Илалтын хүлээр Ленинэй нэрэмжэтэ сэрэгэй академи дүүргэ. 3 үри хүүгэдынь булгадаа бэрхэзон болонхой. **Борис, Светлана** - түүхын эрдэмэй кандидатууд, харин **Владимир** хүбүүниинь эсэгээ дагажа, сэрэгэй хүн болоод, полковник эргэтэй, Ленинэй нэрэмжэтэ академидэ багшалдаг.

Енгүүдэй гурбан залуухан хүбүүд дайһаа ехээр гэмтэжэ, эрэмдэг бээтэй болоод бусаа бэлэй. Тэдээн тухай яаж хөөрэнгүй гараха?

1940 ондо, эдир залуу сэрэгшэ **Лазарь Балданов** финүүдтэй болоһон дайнда хабаадаа. 1941 ондо дахин дайн боложо, тэрэ үедэ

пулемётно взводой командир ябаһан **Л. А. Балданов** дайсадыг Кольско хахад арал дээрэ угтаа. Эгээн хүрөөтэй дайнай түрүүшын хэдэн һарада олон нүхэдөө алдаа... Дайшалхы шэн зоригой түлөө баатар сэрэгшэ **Улаан Одоной** орденээр, олон медальнуудаар шагнагдаа.

Дайнай үшөө дүүрээгүй байхада, эрэмдэг болоод, нютагаа бусажа ерээ хэн. Хургуулида багшалаа, айхабтар шанга журамтай, эрилтэ ехэтэй хүмүүжүүлэгшэ хэн. **Лазарь Александрович** нютагай сомоной **Соведэй** нарин бэшээшээр үни соо хүдэлхэн байна. Наһанайнгаа амаралтада гараад, аша, зээнэрээ үргэлсэжэ байтараа, наһа бараа бэлэй.

Георгий Артемьевич Бакланов дайһаа нэгэ хүлтэй, хоёр таяг тулаад бусаһан юм. Эрэмдэгшье һаа, амиды мэндэ бусаһандань нютагайн зон, түрэлхидынь хэды ехээр баярлагша хэм! **Георгий** (Гоша гээд була нэрлэдэг хэн) **Бакланов** дайнай урда тээ омог дорюун, хүюу зантай, хатарха дуратай хүбүүн хэн. Баяанай хүгжэм доро ямар гоёр хатаргаша хэм! Харин дайһаа бусаад, ганса хүлөө татахадань, бүхы бэень дэншэжэ, сээжэдэхи олон медальнуудын ханхиналдагша бэлэй, хөөрхы. Манай **Матьбираг** угайхид дайһаа ерэхэн зээ хүбүүгээ гэр гэртээ урижа, хүндэлхэн юм. Энэ хадаа 1944 он хэн. Сэрэгшье хургуулида урижа, хөөрүүлээл аабза. Тиихэдэ Енгүүдтэ радио байгаагүй. Дайнай гал соогуур кодоро

гараһан сэрэгшын хөөрөөн газетэнүүдтэ бэшэгдэхэнһээ ондоол байгаа юм аабза.

- Нэгэтэ фронт сүмэлөөд, дайсанай дивизиин штабые дайлажа абаад байтарнай, фашистнууд дахин сохилто хэбэ. Тоогоороо маанадһаа булюу байһан дайсад бидэниие хүрээлхыгэ хэдэбэ. Эгээн шанга тулалдаанай үеэр пулемёдой расчедһоо гансаараа үлэхэнөө ойлгожо, һүүлшынгээ патрон хүртээр буудаха гэжэ шийдэбэб. Доболиг газарта пулемёдоо тодхоод, дүтэлхэн дайсадыг онобшотойгоор буудажал байбаб. Удангүй манай танкнууд харагдажа, дайсад гэдэргээ сухарья хэн, - гэжэ **Георгий Артемьевич** тиихэдэ хөөрэхэн юм.

Дайһаа бусаһанай һүүлээр 20 гаран жэл соо почтын даргаар нютагтаа хүдэлөө. Мүнөө **Улаан-Үдэдэ** ажаһууна, аша, зээнэрээ үргэлсэнэ.

Лейтенант **Николай Михайлович Асалханов** баһа нэгэ хүлтэй болоод, дайһаа бусаа бэлэй. Эрэлхэг сэрэгшын энгэртэ **Эсэгэ** ороноо хамгаалгын дайнай II шатын, **Улаан Одоной** орденууд ялардаг хэн. Эрхүү хотын хэлхээ холбооной таһагта удаан ажаллаа, олон шархануудһаа боложо, хүндөөр үбшэлөөд, саһаа урид наһа бараһан юм даа. Берлин дайлан абаһан баатар сэрэгшын бүринэр эсэгынгээ нэрые нэрлүүлжэ, дурасхаалыень хүндэлэн ябана.

С. СКОЛЬЖИКОВА,
ажалай ветеран.

Ф. БАЛДАЕВАЙ зураг.
(Үргэлжэлэлын хожом гараха).

СПОРТ

ГОМБО

ШАГДУРЖАЛОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ

Үлэгшэнэй **Дунда** хургуулин 70 жэлэй ойдо зориулагдаһан олон хэмжээ буулганууд һүүлэй үедэ үнгэргэгдэнэ. Майн һайндэрэй үедэ эндэ барилдаагаар СССР-эй спортын мастер, Үлэгшэнэй дунда хургуули дүүргэһэн **Гомбо Шагдуржаповай** шангай түлөө дүрэ буялдалгын барилдаагаар мурьсөөн үнгэрөө. Ахын, **Тунхэнэй, Захаминай** аймагуудай, **Улаан-Үдэ** хотын эдир барилдааша эндэ суглархан байна.

Хоёрдохиёо эм-хидхэгдэхэн мурьсөөндэ бүхэ барилдаашаад хүсэ шадалаа, арга дүрээ айхабтар хайнаар харуулаа. Жэшээлбэл, **Толтой** барилдаашан **С. Фомнинов**, **Захаминай Б. Галданов** хоёр барилдахадаа, дээдэ шатын мурьсөөндэл адли, һайн бэлэдхэл, элдэб арга дүрэнүүдыг хэрэглэжэ, һонирхолтой барилдаа харуулаа. **Сагаан-Мориной** дунда хургуулин хүбүүд эрхим бэлэдхэлтэй байгаа гэжэ тэмдэглэгдээ. мурьсөөнэй түгэсхэдэ тус хургуулин тренер **Б. Ц. Бальжанов** "Эрхим тренер" гэхэн сэгнэлтэдэ хүртөө. **Нурагшадын А. Самбуев Р. Будаев** хоёр илангаа һайн барилдаа. Харагдай һанамжаар "Эрхим барилдаашын" шан **Толтой** дунда хургуулин **Баир Гыргеновтэ** барюулагдаба. Илалта туйлаха хүсэл зоригтойгоор барилдаһанай түлөө **Энгорбойн** дунда хургуулин **Андрей Жалсанов** тусхай шанда хүртэбэ. Бусад шэгнүүрнүүдтэ илагшад гэбэл: **Владик Дылгыров** (Захаамин), **Булат Бадмажапов** (Хамни), **Баяржаб Лайдапов** (Энгорбой), **Батор Ангаев**, **Булат Шенхоров**, **Саша Фомнинов**, **Баир Гыргенов** (Тунхэн).

Энэ мурьсөөнэй һүүлээр хургуулин ойн баярта зориулагдаһан хур харбалгаар мурьсөөн мүн лэ үнгэргэгдэхэ юм.

В. СЫДЕЕВ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор **А. Л. АНГАРХАЕВ.**

РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕГИ: **РИНЧИНОВ С. Д.** (редакторай орлогшо), **ЖИЖИТОВ Б.-М. Ж.** (харюусалгата секретарь), **ГАРМАЕВ Р. Б.** (Буряад Республикын Президентын ба Правительствын аппарат), **СУНДАРЦОН Д. Д.** (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудыг даагшад: **ДАШЕЕВА Г. Х.**, **ДОНДОГОЙ Ц. Ц.**, **ОЧИРОВ С. Д.**, **САМБЯЛОВА Т. В.**, **ПИНТАЕВ В. И.** (хэблэлэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ,
Каландаришвилини
үйлсэ, 23, "Буряад үнэн"
газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2
хуудаһан хэмжээтэй.
Индекс 50901.
Хэһэг 4170.
Хэблэлдэ
тушаагдаһан цаг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн
АО-до газетэ хэблэгдэ.
Директорэйнь телефон: 2-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор
бүридхэлдэ абтанхай.
Заказ № 7770.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариадай - 2-62-62, таһагууд: нийтн-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-57-63, олонийтын хүдлэмэринин ба мэдээсэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтерин - 2-23-67, вахта - 2-35-95.